

פעילות בנושא אור לחנוכה – חג האור

האור הוא מוטיב מרכזי בחג החנוכה, הקרוי גם חג האור. הוא מופיע בסיפור החג – הדלקת המנורה בבית המקדש ונס פך השמן, שבזכותו דלקה המנורה במשך שמונה ימים. בטקס המרכזי של החג אנו מדליקים נרות בכל שמונת ימי החנוכה. מתחילים מנר אחד ומדי ערב מוסיפים נר ו"מגבירים את האור".

הידעתם?

חג החנוכה, שנחגג בשיאו של החורף, בתקופה שבה שעות האור מועטות, הימים קצרים והלילות ארוכים, מצטרף לחגים רבים הנחגגים בתרבויות אחרות בתקופת הימים הקצרים ביותר בשנה. בדתות ובתרבויות רבות קיימים חגים העוסקים באור בימי החורף החשוכים, במטרה להגביר את האור על פני החושך – כמו חג המולד שבו האור הוא מוטיב מרכזי, חג הדיוואלי ההודי (דיוואלי="שדרת האורות") וחג הקדושה לוציה (לוציה="אור"), הנחגג בסקנדיביה.

בפעילות שלפניכם ריכזנו טקסטים ממקורות שונים על האור ומשמעותו

- ❖ הציגו את הטקסטים למשתתפים ובקשו מכל אחד לבחור טקסט אחד שדיבר אליו במיוחד.
- ❖ כל המשתתפים יציגו את הטקסט שבחרו, בסבב, וישתפו את האחרים בסיבה לכך שבחרו דווקא בטקסט הזה.
- ❖ אחרי שכל המשתתפים דיברו על תפיסתם והרלוונטיות של הטקסט עבורם, קיימו דיון בקבוצה:
 - מהי המשמעות של הגברת האור עבורנו?
 - באילו תחומים סביבנו נוכל להפיג את החשיכה ולהוסיף אור?
 - באילו דרכים נוכל להוסיף אור ואופטימיות בחיי היומיום?
 - מהו הקשר בין הגברת האור לאקטיביזם ועשייה חברתית?
 - מהו כוח היחיד מול כוח הקבוצה ביצירת שינוי?
 - שאלו וקיימו דיון בנושא "מהו האור שאנחנו מביאים?", כפרטים וכקבוצה.
- ❖ לסיים:
 - העבירו נר דולק בין חברי הקבוצה. עם העברת הנר בין המשתתפים יאמר כל אחד מהם מהו האור שהאדם שלו הוא נותן את הנר מביא לקבוצה/לעולם.
 - בקבוצות שבהן המשתתפים אינם מכירים היכרות מוקדמת, כל משתתף יאמר מהו האור שהאדם שלו הוא נותן את הנר הביא לתוך המפגש היום.

דגשים טכניים:

- ✓ במפגש פרונטלי – הדפיסו את המשפטים, פזרו אותם על הרצפה או על גבי שולחן גדול והזמינו את המשתתפים להסתובב ביניהם, לקרוא ולקחת את המשפט הרלוונטי להם.
- ✓ דרכים שונות להציג את הטקסטים **במפגש דיגיטלי** בימי קורונה:
 - שלחו קישור לקובץ עם הקטעים השונים למשתתפים דרך הצ'אט ([לקישור הקליקו כאן](#)).
 - תנו למשתתפים זמן לפתוח את הקובץ, לקרוא את הטקסטים השונים ולבחור את הטקסט שמדבר אליהם.

קרן קימת לישראל

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

- מספרו את הטקסטים השונים, שתפו מסך ובקשו מכל המשתתפים לכתוב לעצמם את מספר הטקסט שבו בחרו. בסבב הצגת הטקסטים, הציגו את הטקסט הרלוונטי.
- העלו את הטקסטים השונים ללוח מירו <https://miro.com> או לפאדלט או כל כלי דיגיטלי שיתופי שאתם מכירים.
 - שלחו בצ'אט למשתתפים קישור ללוח והזמינו אותם לשוטט על גבי הלוח ולבחור את הטקסט הרלוונטי להם. אפשר להזמין אותם לכתוב את שמם/לסמן רגש או הערה ליד הטקסט שבחרו.

1

"צריך שכל אדם ידע ויבין

שבתוכו דולק נר

ואין נרו שלו כנר חברו

ואין איש שאין לו נר.

וצריך שכל איש ידע ויבין

שעליו לעמול ולגלות את

אורו ברבים ולעשותו

אבוקה להאיר לעולם כולו"

(הרב קוק)

2

"המדליק נר מנר –

זה נהנה וזה אינו חסר"

(במדבר רבה יג)

3

"מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך"

(הבעל שם טוב)

4

"אין כל החושך יכול לכבות נר אחד, אלא נר אחד מאיר את כל החושך"

(חיים הזז)

5

"כשהנשמה מאירה,

גם שמיים עוטי ערפל מפיקים אור נעים"

(הרב קוק)

6

**"ובליל סער, מאוחר,
כשהרעמים נופלים בחשיכה,
ולא רואים שמיים, לא כוכב זוהר,
אז מדליקים את שארית הנר.
ויש תקווה שהעולם ישוב ויתבהר"**
(**"הנר"**, נתן יונתן)

7

**"את הנרות כולם נדליק
צבעים אין ספור
אבל לאור צבע אחד
והוא מאיר בחשכה
את ליל החג"**
(נתן יונתן)

8

הירח ביקש מן השמש

אור במתנה

והשמש נתנה.

הכוכב ביקש מן הירח

אור במתנה

והירח נתן.

החלון ביקש קצת אור

מן הכוכב הקטן

והכוכב נתן.

קצת אור אפשר לבקש

בלי להתבייש, בלי להתחבא

קצת אור זה תמיד הרבה.

(**"קצת אור", שלומית כהן אסיף**)

9

"כל אחד הוא אור קטן וכולנו אור איתן"

(**שרה לוי-תנאי**)

10

**"אין לך עגול בעולם שאינו נעשה מתוך נקודה
אחת העומדת באמצעו... ונקודה זו העומדת
באמצע לוקחת כל האור ומאירה אל הגוף ומאיר
הכל"**

(ספר הזהר עם פירוש הסולם – חלק ט')

11

**"בראשית דולק אור אחד, ועוד אחד ועוד אחד,
ועוד אחרים.
החושך יחלוף כליל מתוך הצעירים, בני דלת
העם, ייבקע האור בראשונה ואחר ילוו עליהם
האחרים, אוהבי הצדק והאמת, החופש והקידמה
האנושית והיופי."**

**בהיות הנרות כולם דולקים
ישתאו וישמחו על העבודה שנעשתה,
אין לך תפקיד חשוב ומביא אושר יותר מתפקיד
השמש משרת האור"**

(בנימין זאב הרצל, 1897)

12

"מי שאין פניו מאירות –
גם נפשו שרויה בחשכה"

(א. שלונסקי)

13

"לא יהיה ניצחון של האור על החושך
כל עוד לא נעמוד על האמת הפשוטה,
שבמקום להילחם בחושך יש להגביר את האור"

(א.ד. גורדון)

14

"אור שברא הקדוש ברוך הוא ביום הראשון –
אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו"

(בראשית רבה ג)

15

**"יש כוכבים שאורם מגיע ארצה
רק כאשר הם עצמם אבדו ואינם,
יש אנשים שזיו זכרם מאיר
רק כאשר הם עצמם אינם יותר בתוכנו,
אורות אלה – המבהיקים בחשכת הליל
הם שמראים לאדם את הדרך"**

(חנה סנש)

16

**"כל מי שהוא נתון באפלה רואה כל מי שהוא
נתון באורה"**

(מכילתא דרבי ישמעאל בשלח, פרשה ד)

17

כל עוד הנר דולק – אפשר עוד לתקן

מעשה ברבי ישראל מסלנט שיצא לרחובות
העיר באחד מלילות ימי התשובה, וראה אור
קלוש בוקע מדירה רעועה.

נכנס רבי ישראל וראה מתקן נעליים יושב ליד
נר דועך, ומכה בחיפזון בפטישו על הנעל.

שאלו רבי ישראל: "מה לך כי נחפזת, ר'
יהודי?" ענה אותו הסנדלר: "רבי, הרי כל עוד
הנר דולק – אפשר עוד לתקן!"

יצא רבי ישראל לרחוב וקרא:
"יהודים! שימעו אחים יהודים! כל עוד הנר דולק
אפשר לתקן!"

(מתוך: "אור הגנוז" – מעשיות חסידים שאסף מרטין בובר)

18

"מנר אחד אפשר להדליק אלפי נרות מבלי
שלהבתו של הראשון תיגרע"

(בודהה)

19

"וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות,
כיתרון האור מן החושך:

החכם עיניו בראשו והכסיל בחושך הולך..."

(קהלת, ב, יג)

20

"אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה"

(תהלים צז, יא)

21

"תמיד הכי חשוך לפני עלות השחר"

(נגד הרוח", שלום חנוך)

22

"The darkest hour is just before the dawn"

"השעה השחורה ביותר של הלילה היא ממש לפני הזריחה"

(ראלף סטנלי)

23

"רק כאשר חשוך מספיק, יכול אדם לראות את הכוכבים"

(מרטין לותר קינג)

24

"עוצמת את עיניי אבל השמש היא בפנים"

("אור", נעמי שמר)

25

בכל אחד יש אור שהוא שלו בלבד.
ואור כמו שלו אין לאף אחד.
לפעמים נכבה לו, אך תמיד קיים.
זוהי חובתנו לגלות אותו.
להאיר את העולם.
לא כל אחד מודע לאור שבתוכו,
שהוא צריך לשמור עליו ולטפחו.
אם יתן ממנו לחבר או זר,
איש לא ייפגע.
אור באור ייגע.
העולם כולו ייזהר.
וגם בך יש אור שהוא שלך בלבד.
ואור כמו שלך אין לאף אחד.
זהו מקור הכוח שבכם קיים.
זהו סוד נשמכתכם.

זהו סגולתכם. להאיר את העולם.

(רחל שפירא)